

Nr 690

Av fru **Sjövall** och herr **Kristenson** i Göteborg, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 77, angående avsättning av viss del av statens vinst från Luossavaara-Kiiruna-vaara aktiebolag för stöd till industriellt forsknings- och utvecklingsarbete, m. m.*

I inledningen av propositionen nr 77/1961 anges såsom Norrlandsfondens uppgift att främja näringslivets framtida utveckling i Norrland. Detta är också i överensstämmelse med de tankar, som ursprungligen låg bakom tillskapandet av de båda i propositionen upptagna fonderna. Det ansågs rimligt att staten, när den nu åtnjuter betydande avkastning från en mineral-förekomst, som inom överskådlig tid kan bedömas bli utbruten, borde för framtiden investera en del av denna vinst. Det bör i enlighet härmed vara angeläget att fonden användes på så sätt att utdelade anslag eller bidrag kan väntas ge sin avkastning på *lång sikt*. Sådana åtgärder, som kan misstänkas huvudsakligen stöda näringslivet av i dag, kan ha alldeles motsatt effekt mot den avsedda, när de främjar den industriella verksamheten inom de närmaste åren men kanske alls icke är till nytta för framtidens produktionsliv. Idén med fonden bör vara sådd och icke skörd.

Den i propositionen på sid. 25 närmare utvecklade idén om hur Norrlandsfonden skall verka förefaller icke helt tillfredsställande med hänsyn till vad som nyss sagts. Det anges visserligen att en huvuduppgift för Norrlandsfonden bör vara att stöda sådant forsknings- och utvecklingsarbete, som syftar till en förädling av de norrländska råvarutillgångarna. Men det säges också att en annan uppgift för fonden skall vara att främja den norrländska företagsamhetens utveckling och differentiering, vilket i sidans tredje stycke närmare utvecklas (medellånga eller långfristiga lån för finansiering etc.).

Man torde ha anledning att hysa oro för hur denna senare arbetsuppgift kommer att fungera. Erfarenheten visar, att verksamhet av denna art mycket ofta, även med de bästa intentioner hos ledningen, tenderar till en subventioneringsverksamhet och sålunda kommer att verka på ett sätt som är helt motsatt det avsedda. Vi föreslår därför dels att Norrlandsfonden ges bestämmelser av den art att denna senare form av verksamhet omgärdas av sådana regler att endast företagsamhet med stor sannolikhet att bli bärkraftig för framtiden skall stödas, dels att omfattningen av denna verksamhet begränsas till högst hälften av fondens medelsfördelning.

En annan icke oväsentlig detalj i propositionens anvisningar för främ-

jandet av den norrländska företagsamhetens utveckling och differentiering är att den inskränkes av att den skall stimulera uppkomsten och utbyggnaden av manufaktureringindustrier grundade på *norrländska råvaror*. Vill man, såsom det angives, uppnå en utveckling och differentiering av företagsamheten, kan man icke rimligen inskränka denna till att arbeta med norrländska råvaror. Medelstora och mindre företag bearbetar över huvud taget i allmänhet icke råvaror i detta ords egentliga mening, de arbetar mestadels med halvfabrikat. Det synes därför vara en orealistisk begränsning att stöda allenast sådana företag som utgår från landsdelens råvaror, och det föreslås att denna begränsning borttages eller i varje fall uppmjukas.

Under hänvisning till ovanstående hemställer vi,

att riksdagen beträffande Norrlandsfonden måtte besluta, att det anges, att åtminstone hälften av dess finansiella verksamhet skall ägnas åt forsknings- och utvecklingsarbete, att sådana anvisningar ges för fondens stödande verksamhet, att denna huvudsakligen kommer att främja objekt, vilka har stor sannolikhet att bli framgångsrika på lång sikt, samt att den begränsning, som ligger i att fondens stödverksamhet skall avse projekt baserade på förädling och vidarebearbetning av norrländska råvaror, borttages eller åtminstone uppmjukas.

Stockholm den 5 april 1961

Elisabet Sjövall

Valter Kristenson..